

Văn hoá trong trường đại học – góc nhìn của sinh viên Trường Đại học Tiền Giang

Lê Thị Mỹ Xuyên*

*Trường Đại học Tiền Giang

Received: 6/12/2023; Accepted: 22/12/2023; Published: 05/01/2024

Abstract: *The university environment serves as an intermediate space, helping students to initially acquaint themselves with the broader social life after stepping out of the protective cocoon of their family. Students will interact with people from various places, encounter numerous challenges in life, academics, and work, gradually accumulating life experiences. This environment plays a crucial role in shaping students' ethics, directing them towards the development and refinement of their character. In the university setting, the assessment of students' ethics is not only based on academic performance but also through the practice of campus culture.*

Therefore, the author conducted this survey to determine the level of awareness regarding campus culture among students at Tien Giang University, aiming to derive solutions for building and developing campus culture to contribute to enhancing the credibility and reputation of the university. The results indicate the simultaneous existence of both positive and negative aspects of campus culture at Tien Giang University. Nevertheless, students at the university have a clear awareness of both favorable and unfavorable manifestations of campus culture. They also contribute practical opinions with the goal of improving campus culture and further enhancing the university's reputation.

Keywords: *University; Awareness; School Culture, Student; TienGiang University*

1. Đặt vấn đề

Môi trường đại học là một môi trường trung gian giúp sinh viên bước đầu làm quen với cuộc sống xã hội rộng lớn sau khi bước ra khỏi lớp màng bảo vệ của gia đình. Sinh viên sẽ tiếp xúc với nhiều người từ các nơi khác nhau, va chạm nhiều vấn đề trong cuộc sống, học tập và công việc để từ đó tích lũy dần kinh nghiệm sống. Chính môi trường này sẽ giúp sinh viên rèn luyện đạo đức của bản thân từ đó hướng đến sự phát triển hoàn thiện về nhân phẩm. Trong môi trường đại học, việc đánh giá đạo đức của sinh viên không chỉ ở việc học tập mà còn thông qua việc thực hiện văn hoá học đường. Chính vì thế, tác giả thực hiện cuộc khảo sát này nhằm xác định mức độ nhận thức về văn hoá học đường của sinh viên Trường Đại học Tiền Giang để từ đó của những giải pháp nhằm xây dựng, phát triển văn hoá học đường góp phần nâng cao uy tín và danh tiếng của Trường. Từ kết quả cho thấy luôn tồn tại song song hai mặt tích cực và tiêu cực về văn hoá học đường tại Đại học Tiền Giang. Tuy nhiên, sinh viên tại Trường cũng đã có sự nhận thức khá rõ về các biểu hiện tốt và chưa tốt của văn hoá học đường. Đồng thời, cũng đóng góp nhiều ý kiến thiết thực nhằm mục đích góp phần xây dựng văn hoá học đường tốt hơn cũng như góp phần nâng

cao thêm danh tiếng của Trường.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm văn hoá

Văn hoá gắn liền với cuộc sống của con người và cùng con người trải qua những biến đổi cũng như chịu ảnh hưởng từ các mặt của cuộc sống. Theo từ điển Triết học, “Văn hóa gồm toàn bộ những giá trị vật chất và tinh thần do con người tạo ra trong quá trình thực tiễn xã hội lịch sử và tiêu biểu cho trình độ đạt được trong lịch sử phát triển xã hội... Văn hóa là một hiện tượng lịch sử, phát triển phụ thuộc vào sự thay thế các hình thái kinh tế - xã hội” [58, tr.1329-1330].

Theo ông Federico Mayor, tổng giám đốc UNESCO, “Văn hóa là tổng thể sống động các hoạt động sáng tạo của cá nhân và cộng đồng trong quá khứ và trong hiện tại. Qua các thế kỷ, hoạt động sáng tạo ấy đã hình thành nên một hệ thống các giá trị, các truyền thống và thị hiếu - những yếu tố xác định đặc tính riêng của mỗi dân tộc”.

Ở Việt Nam ta, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, “Vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích của cuộc sống, loài người mới sáng tạo và phát minh ra ngôn ngữ, chữ viết, đạo đức, pháp luật, khoa học, tôn giáo, văn học, nghệ thuật, những công cụ cho sinh hoạt hàng ngày

về ăn, mặc, ở và các phương thức sử dụng. Toàn bộ những sáng tạo và phát minh đó tức là văn hóa” (40, tr.431, tại “Mục đọc sách” viết xen trong bản thảo “Nhật ký trong tù”)

Tóm lại, văn hoá là “một hệ thống hữu cơ các giá trị vật chất và tinh thần do con người sáng tạo và tích lũy qua quá trình hoạt động thực tiễn trong sự tương tác giữa con người với môi trường tự nhiên và xã hội của mình (56, tr.27, theo Trần Ngọc Thêm).

2.2. Môi trường văn hoá

Có khá nhiều cách hiểu về cụm từ “môi trường văn hoá”. Theo tác giả Mai Hải Oanh, môi trường văn hoá là “tổng hòa các loại điều kiện văn hóa tinh thần tồn tại xung quanh chủ thể và tác động tới hoạt động chủ thể, yếu tố chủ yếu tạo thành môi trường văn hoá là giáo dục, khoa học, kinh tế, văn nghệ, đạo đức, tôn giáo, triết học, tâm lý dân tộc và tập tục truyền thống”.

Ngoài ra môi trường văn hoá còn được hiểu là “tổng thể ổn định những yếu tố vật thể và nhân cách, nhờ đó các cá thể tác động lẫn nhau. Chúng ảnh hưởng tới hoạt động khai thác và sáng tạo giá trị văn hóa, tới nhu cầu tinh thần, hứng thú và định hướng giá trị của họ. Môi trường văn hóa không chỉ là tổng hợp những yếu tố văn hóa vật thể mà còn có những con người hiện diện văn hóa” (1, tr.75, theo nhà nghiên cứu Xô viết A.I.Ác-nôn-đốp).

Đỗ Huy cũng đưa ra định nghĩa: “Môi trường văn hóa chính là sự vận động của các quan hệ của con người trong các quá trình sáng tạo, tái tạo, đánh giá, lưu giữ và hưởng thụ các sản phẩm vật chất và tinh thần của mình” [41, tr.35]. Nguyễn Thị Hậu cũng xác định “Môi trường văn hóa là tổng hòa những thành tố vật chất và tinh thần, trong một không gian và thời gian cụ thể, trong đó con người và quan hệ trực tiếp của con người với tự nhiên, với xã hội là nhân tố quan trọng nhất” [31, tr.21].

Như vậy, môi trường văn hoá là sự kết hợp hài hoà giữ môi trường tự nhiên và môi trường xã hội. Trong đó, các mối quan hệ văn hoá trong giao tiếp, ứng xử của cá nhân với bản thân mình và của cá nhân với cộng đồng tác động lẫn nhau và cả biến nhau nhằm hướng tới Chân, Thiện, Mỹ sẽ tạo nên chất lượng của môi trường văn hoá.

2.3. Văn hoá trường đại học

Trường đại học là một tổ chức hành chính – sư phạm. Đây là nơi đào tạo, nghiên cứu và tạo ra nguồn nhân lực phục vụ công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Cho nên môi trường đại học luôn có một nền văn hoá nhất định.

Không thể phủ nhận rằng văn hoá nhà trường có vai trò rất lớn trong việc tạo động lực, trong hỗ trợ điều tiết và kiểm soát hành vi cũng như hạn chế những tiêu cực và xung đột của các thành viên trong nhà trường từ đó giúp nâng cao chất lượng hoạt động của nhà trường và cũng góp phần tạo nên danh tiếng của nhà trường. Trường đại học có một môi trường văn hoá tích cực và lành mạnh sẽ tạo được bầu không khí học tập và làm việc cởi mở, dân chủ; tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ giảng viên và sinh viên không ngừng sáng tạo, cống hiến và hoán thành xuất sắc các nhiệm vụ được giao giúp củng cố hình ảnh, uy tín và thương hiệu của trường.

Theo TS Đỗ Hồng Cường- Chủ tịch Hội đồng Trường ĐH Thủ đô Hà Nội, “Môi trường văn hóa trường đại học được biểu hiện trực tiếp ở bầu không khí làm việc; ở tinh thần, thái độ, phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, giảng viên; ở mối quan hệ ứng xử giao tiếp giữa lãnh đạo nhà trường, lãnh đạo các phòng ban chức năng với đội ngũ cán bộ, giảng viên, giữa đội ngũ cán bộ, giảng viên với sinh viên và ngược lại. Đồng thời, môi trường văn hóa trường đại học được thể hiện cụ thể qua cảnh quan, không gian, sự tổ chức sắp xếp hài hòa các yếu tố thiên nhiên - con người - văn hóa, cách bài trí nhà trường. Tất cả tạo thành môi trường sống, làm việc đặc trưng, mang đậm dấu ấn truyền thống lịch sử - văn hóa, tính chất ngành nghề, lĩnh vực và đặc trưng, đặc thù của nhà trường”.

Nhìn chung, môi trường văn hoá trong trường đại học thể hiện ở mọi mặt: cơ sở vật chất, cảnh quan cây xanh, nơi giải trí, sinh hoạt, hội họp, học tập, bảng tên trường, phòng học, phòng làm việc, nề nếp, chuẩn mực, lễ nghi, hành vi ứng xử...

Ở góc độ của sinh viên, môi trường văn hoá trường đại học sẽ được biểu hiện qua các mặt:

- Văn hoá học tập: là khía cạnh nổi bật nhất trong nhà trường. Hoạt động dạy của giảng viên và hoạt động học của sinh viên là hai hoạt động chủ đạo. Văn hoá học tập sẽ được thể hiện qua việc không ngừng học tập và trau dồi kiến thức của giảng viên và sinh viên.

- Văn hoá ứng xử: được thể hiện qua sự giao tiếp giữa thầy – trò, đồng nghiệp - đồng nghiệp

- Văn hoá thi cử: được thể hiện ở chỗ giảng viên và sinh viên thực hiện nghiêm túc các quy chế thi. Về phía giảng viên, không mua bán đề thi, phải khách quan công bằng trong coi thi và chấm thi..... Về phía sinh viên, nghiêm túc làm bài thi, không trao đổi, gian lận dưới mọi hình thức,....

- Văn hoá chia sẻ: được thể hiện ở tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau trong học tập

2.4. Thực trạng văn hoá học đường tại Trường Đại học Tiền Giang –theo góc độ sinh viên

2.4.1. Biểu hiện tích cực

Trong bối cảnh hiện nay, lối sống của thanh thiếu niên Việt Nam nói chung và của sinh viên nói riêng đang rất đáng lo ngại vì tầng lớp này đã và đang chịu ảnh hưởng văn hoá từ nhiều nước trên thế giới. Trong cuộc khảo sát này, sinh viên tại Đại học Tiền Giang đã cung cấp cho người thực hiện nghiên cứu những kết quả từ sự quan sát của mình. Theo sinh viên Đại học Tiền Giang, những biểu hiện tích cực về văn hoá học đường chủ yếu được biểu hiện qua các mặt học tập, ứng xử và chia sẻ

- Văn hoá học tập: Giảng viên tâm huyết và tích cực trong công việc. Sinh viên đi học đúng giờ; giữ gìn vệ sinh lớp học và có tinh thần bảo quản lớp (đóng toàn bộ cửa, tắt các thiết bị điện và khoá cửa sau kết thúc buổi học)

- Văn hoá ứng xử: Sinh viên lễ phép khi gặp giáo viên; ăn mặc trang phục nghiêm chỉnh khi đến trường.

- Văn hoá chia sẻ: Sinh viên tôn trọng, thân thiện và sẵn sàng giúp đỡ nhau trong học tập

2.4.2. Biểu hiện tiêu cực

Bên cạnh những biểu hiện tích cực về văn hoá học đường tại Đại học Tiền Giang, sinh viên của trường của cung cấp thêm một số biểu hiện tiêu cực cần được lưu ý và khắc phục.

- Văn hoá học tập: Vẫn tồn tại số lượng nhỏ những sinh viên đi học muộn và lơ là trong các buổi học; thoải mái ăn uống trong giờ học. Trong thi cử, vẫn còn tồn tại việc trao đổi hay sử dụng tài liệu dù không được cho phép

- Văn hoá ứng xử: Vẫn tồn tại một số lượng sinh viên không lễ phép khi gặp giáo viên; trang phục không đúng mực khi đến trường. Đặc biệt, tồn tại một lượng sinh viên vẫn hút thuốc trong trường học mặc dù biết là trái quy định của trường.

- Văn hoá chia sẻ: Vẫn còn sinh viên không chịu hoà nhập vào cộng đồng; thiếu sự chia sẻ, hợp tác và học hỏi lẫn nhau trong học tập; không nhiệt tình giúp đỡ nhau thay vào đó là sự ganh đua trong học tập.

2.5. Xây dựng và phát triển văn hoá học đường tại Trường Đại học Tiền Giang

Những đóng góp từ sự quan sát của sinh viên về văn hoá học đường giúp ta thấy rằng sinh viên có nhận thức được về sự tồn tại của văn hoá học đường tại Đại học Tiền Giang. Không chỉ cố gắng phát huy các mặt tích cực mà sinh viên của trường còn đóng

góp những ý kiến nhằm góp phần xây dựng và phát triển văn hoá học đường tại trường. Các bạn cho rằng:

- Cần tổ chức thêm nhiều hoạt động vui chơi, các cuộc thi, các phong trào nhằm tạo điều kiện cho sinh viên các khoa và các khoá học có dịp tham gia để thư giãn học hỏi và giao lưu lẫn nhau giúp sinh viên có cơ hội hoà nhập vào cộng đồng.

- Cần giám sát nghiêm ngặt hơn nữa về trang phục, tác phong, giờ học và việc tuân thủ các quy định của trường để nâng cao tinh thần trách nhiệm của sinh viên đối với việc học

- Mặc dù luôn được nhắc nhở về việc thực hiện văn hoá học trường trong các buổi sinh hoạt đầu năm học, nhưng để nâng cao hơn nhận thức và ý thức của sinh viên đối với việc xây dựng văn hoá học đường thì cần có thêm các buổi tuyên truyền, các phong trào hoặc các cuộc thi về văn hoá học đường để tạo sân chơi vừa học vừa chơi cho sinh viên.

3. Kết luận

Có thể nói trường đại là một xã hội thu nhỏ vì tại đây sinh viên sẽ tập tành bước vào cuộc sống của riêng mình sau khi tách ra khỏi màng bọc bảo vệ của gia đình. Tại trường đại học sinh viên sẽ tiếp xúc với nhiều người, va chạm và học hỏi từ kiến thức đến kinh nghiệm sống trong cộng đồng. Chính vì thế, sinh viên sẽ chịu ảnh hưởng văn hoá từ các mặt như học tập, ứng xử hàng ngày và công việc. Sinh viên cần nhận thức được những biểu hiện tốt về mặt văn hoá cũng những tránh và triệt tiêu những biểu hiện tiêu cực về văn hoá để có sự phát triển toàn diện cho bản thân. Ở môi trường đại học, sinh viên được tiếp thu kiến thức song song với việc rèn luyện đạo đức cho bản thân mà cái đạo đức đó sẽ được thể hiện qua những biểu hiện văn hoá học đường. Do đó, văn hoá học đường luôn đóng vai trò đáng kể trong quá trình gọt dũa nhân cách và phẩm chất của con người.

Tài liệu tham khảo

1. <https://kinhtedothi.vn/moi-truong-van-hoa-trong-truong-dai-hoc-tao-dong-luc-de-phat-trien.html>

2. <https://bvhttdl.gov.vn/xay-dung-moi-truong-van-hoa-mot-nhiem-vu-cap-bach-hien-nay-20220314084607164.htm>

3. <https://tapchicongsan.org.vn/thong-tin-ly-luan/-/2018/36392/xay-dung-moi-truong-van-hoa-lanh-manh.aspx>

4. <https://tino.org/vi/moi-truong-van-hoa-la-gi/>

5. <http://vanhoanghethuat.vn/ban-ve-khai-niem-moi-truong-van-hoa-va-xay-dung-moi-truong-van-hoa.htm>